

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

DENEME TG-7
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLER•

1. E Kadük kanun ifadesi kanunun düşmesi anlamına gelen bir ifadedir. Yani kanun atıl hale gelmiş ve güncelliğini yitirmiştir. Bir kanunun kadük (düşmüş) sayılabilmesi için bir yasama dönemi yani genel durumda 5 yıl içinde yasalaşamamış olması gerekir.

2. C 1982 Anayasası'na göre genel af kanununun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yapılan oylamasında karar yeter sayısı üye tam sayısının (600 mlv.) en az 3/5'i yani 360 milletvekilidir.

3. B 1982 Anayasası'na göre bütçe kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz. Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, mali yılbaşından en az 75 gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunar. Merkezi yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek tutarın sınırını gösterir. Bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması durumunda geçici bütçe kanunu çıkarılır. Bütçe kanun teklifi bütçe komisyonunda görüşülür ve 55 gün içinde kabul edilir.

4. E 1982 Anayasasında belirtilen bazı haklar, serbest yani izin almadan yapılan haklardır. Bu haklar şunlardır;
- Siyasi parti kurma
 - Süreli ve süresiz yayın hakkı
 - Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
 - Dernek kurma hakkı
 - Sendika kurma hakkı
 - Basımevi kurma hakkı

5. E Merkezi idarenin mahalli idareleri üzerindeki denetimi idari vesayet ile sağlanır. İdarenin bütünlüğü sağlama amacı güden vesayet yetkisi istisnai bir yetki olup kural olarak yalnızca hukukilik denetimini içerir.

6. B İl genel meclisi kararları 5 gün içerisinde valiye gönderilir. Vali hukuka aykırı gördüğü kararları gerekçesiyle birlikte 7 gün içinde meclise iade edebilir. Meclise iade edilmeyen kararlar kesinleşir.

7. D İdari işlemin yetki, şekil sebep ve konu unsurunda takdir yetkisi kullanılamaz. Konu ve sebep unsurunda takdir yetkisi kullanılabilir.

8. C Devlet memurları (0) ve (5) li yılların şubat ayı sonuna kadar mal bildiriminde bulunması gerekir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

9. C 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'na göre duruşmalı işlerde karar verme süresi 15 gündür.

13. A Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda hüküm kesinleştikten sonra 40 yıl geçmesiyle ceza zamanaşımına uğrar.

10. A 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'na göre harç ve posta ücretinde eksiklik varsa giderilmesi için 30 gün süre verilir. 30 gün içinde eksiklik giderilmezse tebligat aynı şekilde yenilenir. Bu şekilde de giderilmediği takdirde davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.

14. E Teknik araçla izleme tedbiri hâkim gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından verilir. Bu tedbirin konusunu işyerleri ile kamuya açık alanlar oluşturur. Konutta uygulanmaz.

11. D TCK'nın 25. Maddesine göre gerek kendisine gerekse başkasına ait bir hakka yönelik bir tehlikenin varlığı zorunluluk için yeterlidir. Tehlike yalnızca kişinin kendisine yönelik olması gerekmez.

15. B 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre sanık, tanık dinleme ve delil toplanmasını isteme dilekçesini duruşmadan 5 gün önce mahkemeye sunar.

12. E Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Bilme unsuru şunları kapsamaktadır;

- Suç tanımına uygun hareket ve sonuç bilinmelidir.
- Cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli unsurlar ile mağdurla ilgili unsurlar bilinmelidir.

Nedensellik bağı ile cezanın azaltılmasını gerektiren nitelikli unsurların bilinmesi gerekmez. Fail bil-mese bile azaltılması gereken hali bu unsurdan yararlanır. Olası kast ceza indirim nedenidir.

16. E Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 224 ve 225. maddesine göre Mahkemece karar ve hükümler oybirliği veya oyçokluğuyla verilir. Karşı oya tutanakta yer verilir; gerekçesi de tutanakta gösterilir. Hüküm, ancak iddianamede unsurları gösterilen suça ilişkin fiil ve faili hakkında verilir. Mahkeme, fiilin nitelendirilmesinde iddia ve savunmalarla bağılı değildir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

17. C Soruda verilen veriler, hakimın takdir yetkisini göstermektedir. Hakkaniyet, kusurun ağırlığı veya tarafların mevcut durumları gibi kelimelerin varlığı halinde hakime bir hareket alanı tanındığını görmekteyiz. Hakimın takdir yetkisinin bulunduğu yerde ise kural içi boşluk gündeme gelecektir.

18. D Olayda A, köpeği K'yı arkadaşı V'ye kendi rızasıyla teslim etmiştir. Dolayısıyla V, emin sıfatıyla zilyet konumundadır. V de köpeği yine kendi rızasıyla B'ye kiralamıştır. Bu sebeple, B de emin sıfatıyla zilyet durumundadır. A bu aşamada durumu öğrense açacağı bir istihkak davası ile köpeği B'den talep edebilecektir. Ancak köpek C'ye satıldıktan sonra, TMK md. 988 uyarınca köpeğin mülkiyeti iyiniyetli C'ye geçecektir. C, emin sıfatıyla zilyetten mal kazanan kişi durumundadır. Eğer C iyiniyetli ise köpeğin mülkiyetini kazanacaktır. Bu durumda ona karşı istihkak davası açma imkanı olmayacaktır.

19. A Üst hakkı bağımsız ve sürekli hak niteliği sebebiyle kural olarak devredilebilir niteliktedir. İntifa hakkının gerçek kişiler lehine de tüzel kişiler lehine de kurulması imkan dahilindedir. Oturma hakkı ise yalnızca gerçek kişiler lehine kurulabilmektedir. Zira tüzel kişilerin konut ihtiyacından bahsetmek mümkün değildir. Üst hakkın en az 30 yıllık bir süre için kurulmuşsa ve serbestçe de el değiştirebilen bir bağımsız hak durumunda ise tapu siciline yeni bir taşınmaz olarak kaydedilebilecektir. Ancak intifa hakkı, düzenli bir irtifak olarak devredilemez niteliktedir. Dolayısıyla 3. Kişilere devri mümkün değildir.

20. E Erginlik normalde 18 yaşın doldurulmasıyla gerçekleşmektedir. Ancak bazı durumlarda mahkemeden ergin kılınma talebinde bulunulması mümkündür. Bunun için;

- Erginlik talep eden küçüğün 15 yaşını doldurmuş olması,
- Erginlik ile ilgili talebin bizzat küçük tarafından yapılması (kişiye sıkı sıkıya bağlı hak olmasından ötürü),
- Çocuk velayet altındaysa velisinin vesayet altındaysa vesayet ve denetim makamlarının rızası,
- Ergin kılınmanın çocuğun menfaatine olması şartları aranmaktadır.

Vasinin rızası ise şartlardan biri değildir.

21. B İsmi hukuki olarak farklı görünüşleri mevcuttur. Bazı hallerde kişinin öz ismi ve soy ismi dışında kalan değerleri de aynen bunlar gibi korumaya tabi tutulmaktadır. Özellikle lakap ve müstear ad için bu durum geçerlidir. Müstear ad, sanatın çeşitli dallarında kişilerin gerçek isimlerini gizlemek veya alternatif bir isimle yayın yapmak için kullandıkları takma isimlerdir. Somut örnekte de yönetmen Onur Ünlü'nün bu isimle yayınladığı şiirler müstear ada örnek oluşturmaktadır.

22. C Somut olayda A'nın mirasçı adayları eşi E, kuzeni K ve halasının torunu Y'dir. Bu noktada eş üçüncü zümre mirasçılar ile birlikte. Kural ise üçüncü zümrede kök başları ve onların çocuklarıyla $\frac{1}{4}$, onlar dışındaki kişilerle ise mirasın tamamını almasıdır. Burada eş E, kuzen ve kuzen çocuğu ile karşı karşıya olduğu için mirasın tamamını alabilecektir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. D TBK md. 21'in açık düzenlemesi gereğince, sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı genel işlem koşulları yazılmamış sayılacaktır. Diğer hallerde ise bazen TBK md. 25 uyarınca ilgili hüküm kesin hükümsüz olacak, bazı durumlarda ise sözleşme tamamen varlığını devam ettirecektir.
24. B Yenilik doğuran haklar, tek taraflı irade beyanıyla yeni bir hukuki durum yaratma imkanı veren haklardır. Bu hakların şarta bağlanması mümkün değildir. Bu haklar, kullanılmakla sona erer ve etkilerini doğurdukları andan sonra geri alınmaları mümkün değildir. Bu haklar zamanaşımına değil hak düşürücü süreye tabi tutulur. Ancak bunlar kural olarak tek taraflı irade beyanıyla kullanılır. Davaya ihtiyaç bulunmamaktadır.
25. C Borcun üstlenilmesi, borcun borçlu tarafının değişmesi için yapılan iki ayrı sözleşmeden oluşmaktadır. İç üstlenilme anlaşması, borcu devreden ile üstlenen arasında yapılır. Dış üstlenilme anlaşması ise alacaklı ile borcu üstlenen arasında yapılmaktadır. Bu anlaşma kural olarak şekle tabi değildir.
26. B Bağışlama işlemi, sözleşme niteliğindedir. Her sözleşmede olduğu gibi bu sözleşmede de en az iki tarafın karşılıklı anlaşması şarttır. Burada taraflar, bağışlayan ve bağışlanandır. Bu sözleşme sadece bağışlayana bir borç yüklemekte olduğundan tek tarafa borç yükleyen bir sözleşme olarak isimlendirilmektedir. DİKKAT! Bağışlama, tek taraflı hukuksal işlem değildir.
27. C Borçlar hukukunda esas olan şekil serbestisidir. Ancak kanun, bazı işlemleri şekle tabi kılmış olabilir. Şeklin öngörülüş amaçlarından biri de ispat kolaylığı sağlamaktır. Kefalet sözleşmesinde öngörülen şekli şart, nitelikli yazılı şekle örnek oluşturmaktadır. Alacağın devri için ise adi yazılı şekil yeterlidir. Tarafların getirdiği iradi şekil kuralı tereddüt halinde, geçerlilik şekli olarak kabul edilmelidir. (TBK md. 17)
28. C Tehlike ilkesi, bilinen bütün önlemler alınsa dahi, sık sık veya ağır zararlar yaratmaya elverişli faaliyetleri ifade etmektedir. Motorlu araç işletenin sorumluluğu, çevreyi kirletenin sorumluluğu, nükleer tesis işletenin sorumluluğu ve devletin askeri manevralar ve atışlardan doğan sorumluluğu bu kapsamdadır. Bu sorumluluktan kurtuluş kanıtı ile kurtulabilmek mümkün değildir. Ev başkanının sorumluluğu ise kurtuluş kanıtı getirilebilen bir özen sorumluluğu halidir.
29. B Bir ticari işe sırasıyla şu hükümler uygulanır: Emredici hükümler – Sözleşme hükümleri – Yedek ticari hükümler (tamamlayıcı-yorumlayıcı ticari hükümler) – Ticari örf ve âdet – Genel hükümler
30. E Bileşik (mürekkep) faiz; faziden de faiz alınması, faize faiz yürütülmesidir. Faizin anapara eklenmesi ve ortaya çıkan yeni miktara tekrar faiz uygulanmasıdır. Kural olarak bileşik faiz yasaktır. Sadece üç istisnai ticari işte bileşik faiz uygulanabilir.
- a- 3 aydan aşağı olmamak üzere, her iki tarafın tacir olması şartıyla cari hesap sözleşmelerinde taraflar bileşik faiz kararlaştırabilir.
- b- 3 aydan aşağı olmamak üzere, her iki taraf bakımından da ticari iş niteliği taşıyan ve her iki tarafın da tacir olduğu ticari ödünç (kredi) sözleşmelerinde taraflar bileşik faiz kararlaştırabilir.
- c- Kambiyo senetlerinde, hamile ödeme yapan müracaat borçlusunun kendisinden önceki müracaat borçlularına başvurusunda bileşik faiz uygulanır. Bu durumda tarafların tacir olması şart değildir.
- Banka tacirdir, anonim şirkettir. Y limited şirketi tacirdir. Her iki taraf tacir olduğu için Y limited şirketi ile bankanın aktettiği cari hesap sözleşmesine bileşik faiz şartı konabilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

31. D Ortaklar, niteliği gereği ortaklığa ait olan bütün kazançları aralarında paylaşmakla yükümlüdürler. Sözleşmeyle kazanç ve zarar payı serbestçe belirlenebilir. Bir ortağın zarara katılmaksızın yalnız kazanca katılacağına ilişkin anlaşma, ancak katılma payı olarak emeğini koymuş olan ortak için geçerlidir. Bu anlaşma sadece iç ilişkide hüküm doğurur. Dış ilişkide müteselsil sorumluluk vardır. Sözleşmede aksi kararlaştırılmamışsa, her ortağın kazanç ve zarardaki payı eşittir (getirdikleri sermayeye bakılmaz).

Sözleşmede sadece kâra ilişkin yapılan belirleme kural olarak zarara katılım oranı hakkında da uygulanır. Sözleşmede sadece zarar dağılım oranı belirlenmişse, bu oran kâr dağılım oranı olarak da kullanılır. Sözleşmedeki kârın bir veya birkaç ortağa verileceğine ilişkin aslan payı dağıtım hükmü geçersizdir.

32. E Pay oranı azlık oluştursun veya oluşturmamasın her bir pay sahibi; yönetim kurulunun görevini yapmadığı hâllerde genel kurulu toplantıya çağırarak için mahkemeden talepte bulunabilir, genel kurul toplantısına katılabilir, genel kurulda oy kullanabilir ve kararlar aleyhine iptal davası açabilir. Fakat kuruluştan veya sermaye artırımından dolayı sulh ve ibraya engel olmak sadece azlığa tanınan haklardandır.

Halka kapalı anonim şirketlerde sermayenin 1/10'una (% 10), halka açık anonim şirketlerde sermayenin 1/20'sine (% 5) azlık (azınlık) denir.

33. E Kambiyo senetlerine hâkim olan ilkelerden biri de imzaların istiklali ilkesidir. Bu ilke uyarınca, bir imzanın geçersizliği diğer imza sahiplerinin taahhütlerini geçersiz kılmaz. Poliçeyi düzenleyenin imzasının sahte olması diğer imza sahiplerinin borçlarını sona erdirmez. Poliçe bedeli hem yazı hem de rakamla gösterilip de iki bedel arasında fark bulunursa yazı ile gösterilen bedel üstün tutulur. Poliçe bedeli yalnız yazıyla veya yalnız rakamla birden çok defa gösterilmiş olup da bedeller arasında fark bulunursa düşük olan bedel geçerlidir. Poliçe metninde muhatabın gösterilmesi zorunlu bir unsurdur. Poliçe metnine vadenin yazılması zorunlu değildir. Vadenin yazılmadığı poliçe görüldüğünde ödenecek vadeli sayılır.

34. C Bono güvenli elektronik imza, mühür, mekanik araç kullanılarak imzalanamaz. Parmak basma ile düzenlenemez. İmza, el yazılı ıslak imza olmalıdır. Bono, tam ciro veya beyaz ciroyla devredilebilir. Keşidecinin koyduğu ciro yasağı bonoyu nama yazılı hâle getirir, cirantanın koyduğu yasak ise sadece kendisini devralanlara karşı müracaat borçlusu olmaktan çıkarır. Bono veya poliçe süresinde ödenmek üzere ibraz edilmezse hamil başvuru hakkını kaybeder. Fakat zamanaşımı süresi içinde asıl borçlulara karşı takip başlatabilir. Senet metninde vadenin bulunmaması, bononun geçerliliğini etkilemez. Bu bono görüldüğünde vadeli bono sayılır.

35. D Genel haciz yoluyla takipte borçlu borca itiraz etmişse, alacaklının elinde İİK m. 68'de sayılan belgelerden birisi bulunduğu takdirde alacaklı İİK m. 68'de sayılan ve itirazın kaldırılmasını sağlayan belgelerle itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. İmzası borçlu tarafından ikrar edilmiş adi senet, borç ikrarını içeren düzenleme ve onaylama biçimindeki noter senetleri, aciz belgesi, rehin açığı belgesi, resmi dairelerin yetkileri çerçevesinde düzenleyerek verdikleri belgeler örneğin kesin borç ödemedi aciz belgesi, kesin hesap açığı belgesi, kredi kurumlarınca düzenlenen belgeler itirazın kesin kaldırılmasını sağlar. Fatura, geçici aciz belgesi ve taahhüt sözleşmesi borç ikrarını içeren belgeler olmadığından itirazın kesin kaldırılmasını sağlamaz.

36. E İntifa hakkı haczedilmez bir haktır çünkü başkalarına devri mümkün değildir ancak intifanın sağladığı ürünler örneğin kira haczedilebilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

37. B Maddi hukukun taraflara tanıdığı tasarruf yetkisinin takip hukukundaki görünümü tasarruf ilkesidir. Bu ilke gereğince takibin başlatılması, devamı, sona erdirilmesi hak ve yetkisi taraflara aittir. Takip süreci istisnai durumlar dışında tarafların talebine dayanılarak yürütülür. İcra dairesi takip prosedürü içerisinde bir çok işlemi re'sen değil tarafların talebi üzerine yapabilir. Örneğin icra dairesi talep üzerine takibe başlar, ödeme emri gönderir. Bu durum tasarruf ilkesiyle ilgilidir. Alacaklı isterse alacağını talep eder, takip eder veya vazgeçer.

MURAT YAYINLARI

38. D Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte itiraz 5 gün içinde yazılı dilekçeyle icra mahkemesine yapılır. İtiraz sebebi bildirmek zorunludur. İtirazla, sadece satış durur. İtirazla takip kendiliğinden durmaz. İcra mahkemesinin takibi durdurma kararı alması gerekir.

MURAT YAYINLARI

39. E Kambiyo senetlerine özgü iflas yoluyla takipte alacaklının elinde "çek, poliçe, bono" olmalıdır. Senet aslının takip talebine eklenmesi zorunludur. Takip talebine ödememe protestosunun çekilmesinin zorunlu olduğu hallerde çekilen ödememe protestosunun eklenmesi zorunludur. Takip talebi icra dairesine yapılır. İcra müdürü "senedi kambiyo senedi niteliği taşıyıp taşımadığını, senedin vadesinin gelip gelmediğini, takip talebinde bulunan kişinin yetkili hamil olup olmadığını, ödememe protestosu ve senet aslının takibe ekli olup olmadığını, takip talebinin kanuna uygun olup olmadığını" incelemek zorundadır. İcra müdürü, takip talebi kanuna uygunsa "derhal" borçluya ödeme emri gönderir. Ödeme emrine itiraz dilekçeyle 5 gün içinde icra dairesine yapılır. İtirazla takip kendiliğinden durur. Alacaklı 1 yıl içinde asliye ticaret mahkemesinden itirazın kaldırılması ve borçlunun iflasını istemelidir. Şikayet 5 gün içinde alacaklı sayısından bir fazla dilekçeyle icra dairesine yapılır. Şikayeti asliye ticaret mahkemesi inceleyerek karara bağlar. Ödeme süresi 5 gündür. Kambiyo senedine bağlı alacak rehinle teminat edilmiş olsa bile önce rehne başvuru zorunluluğu yoktur, doğrudan kambiyo senetlerine özgü iflas yoluyla takip yapılabilir.

40. D İflas masasına bildirilen alacağın iflas idaresince kısmen veya tamamen reddedilmemesi, kabul edilmemesi durumunda alacaklı sıra cetvelinin ilanından itibaren 15 gün içinde Asliye Ticaret Mahkemesi'nde sıra cetveline itiraz davası açabilir. Alacaklının alacağının miktarına karşı açtığı bu davaya kayıt kabul davası denilir. Alacaklı başkasının alacağına veya sırasına karşı çıkıp sıra cetveline itiraz davası açıyorsa çıkıyorsa buna da kayıt silme davası denilir.

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. E Merkantilizm, geleneksel biçimde ele alındığı zaman Avrupa iktisadi düşüncesinde ve ulusal ekonomi politikasında 15. 18. yüzyıllar aralığında kalan dönemi kapsar.

Merkantilizm döneminde günümüzde uygulanan, “devlet müdahaleciliğinin” temelleri atılmıştır. Gümrük uygulamaları, ithalat yasaklamaları, ihracat primleri, devletin ekonomik teşekküller kurması v.b. ekonomik tedbirler ve kurumlar yine Merkantilistlerin ekonomi politikasına diğer katkılarıdır. Merkantilistlere göre, genel anlamda ticareti arttırmak ve düzenlemek için özellikle de ihracat hacmini artırmak için devlet, ülke sanayini düzenleyecek, gerektiğinde sanayi kuruluşları kuracak ve sanayi kesimini sıkı bir denetim altında bulunduracaktır. Ticarete önem kazandırılan bu dönemde teşviklerle gelişen sanayiye gerekli iş gücünü sağlamak için ve güçlü bir ordu için bizzat devlet nüfus arttırıcı politikalar uygulamıştır.

Merkantilizmin ilkeleri;

- A) Sömürgecilik
B) Korumacılık
C) Milliyetçilik
D) Paracılık
E) Altın Gümüş Sevgisi (Krizohedonizm)

Merkantilist düşünceye göre devletin çıkar ve menfaatleri kişilerinkinden daha önce gelmektedir. Devlet zengin ve güçlü ise, kişiler mutlu ve huzurlu olabilir. Ticaret yolu ile altın ve gümüş elde etmek yani para kazanmak kişilere bağlıdır. Piyasada sınırlı miktarda bulunan bu para, ülkeler arasında hareket hâlinindedir. Bu yüzden, bir ülkenin sahip olduğu altın ve gümüş miktarının çoğalması, diğer ülkenin altın ve gümüş miktarının azalması demektir. Bu durumda, bir milletin kazancı diğer milletin zararına karşı sağlanabilecektir. Bu yüzden, ülkeler arasında ticaretin aracı olduğu bir para savaşı vardır. Özet olarak Merkantilist doktrinde bireyin değil devletin yararı öndedir. Dış ticaret konusundaki görüşlerine bağlı olarak ulusların ekonomik çıkarları arasında çatışma vardır.

2. B Marjinalist İktisatçılar şunlardır:

- S. Jevons
- K. Menger
- L. Walras
- F. Edgeworth
- V. Pareto
- Marshall
- Eugen Von Böhm-Bawerk
- Knut Wicksell
- Irving Fisher

J.S. Mill; Klasik iktisatçılar arasında yer alır.

3. C Bir ülkenin belirli bir dönemde veri teknoloji ve mevcut üretim faktörleriyle üretebileceği maksimum alternatif mal bileşimlerini gösteren eğri üretim olanakları eğrisidir. Bir ekonominin üretebileceği maksimum sınırı gösterir.

Üretim sözleşme eğrisinden türetilmiştir ve üzerindeki her noktada üretimde pareto optimalite sağlanmıştır.

Malların üretiminde kullanılan kaynaklar tam ikame ise üretim imkanları eğrisi doğrusal negatif eğimli olur. Eğer malların üretiminde kullanılan kaynaklar mükemmel değilse o zaman içbükey ya da dışbükey olur.

4. C Kardinalist yaklaşıma göre tüketicinin marjinal fayda eğrisinin pozitif değerler alan kısmı bireysel talep eğrisi ile çakışıktır. Yani $MU_x = P_x$ ’tir.

$$U = -Q^2 + 30Q$$

$$MU_x = \frac{dU}{dQ} = -2Q + 30$$

$$MU_x = -2Q + 30 \quad MU_x = P_x$$

$$6 = -2Q + 30$$

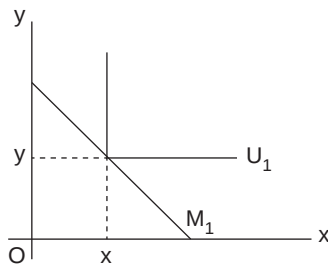
$$2Q = 24 \quad Q = 12$$

5. B Mallardan biri nötr (faydasız) mal ise, mallardan biri bağımlılık yaratan mal ise (artan marjinal ikame sözkonusu ise) kesinlikle köşe dengesi geçerlidir. Yani tüketici dengede mallardan sadece birini tüketir.

Sabit marjinal ikame oranı (Tam ikame mallar) geçerliyse farksızlık eğrisinin bütçe doğrusunun eğimlerine bağlı olarak tüketici mallardan sadece birini ya da her ikisini de tüketebilir.

Azalan marjinal ikame oranı geçerli iken yani farksızlık eğrisi orijine dış bükey iken tüketici farksızlık eğrisi ile bütçe doğrusunun teğet olduğu noktada dengeye gelir ya da köşe dengesi söz konusu olabilir.

Mallar tam tamamlayıcı ise Leontief tipi farksızlık eğrisi söz konusudur. Tüketici iki mal tüketerek dengeye gelir.

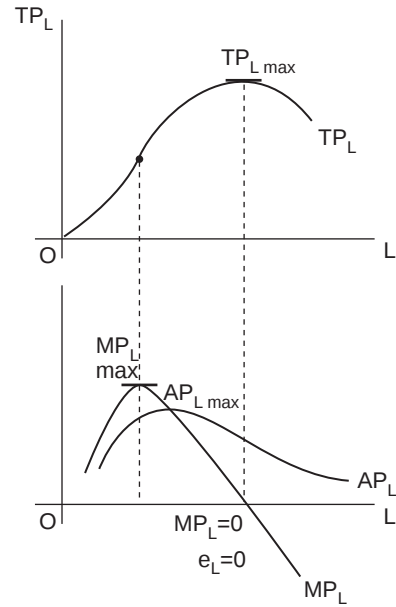

6. B Verginin tüketiciye yansıyan kısmını bulmak için;
 $e_s = 0,75$ $e_d = -0,25$

$$\Delta P = \left(\frac{e_s}{e_s - e_d} \right) \cdot \Delta T = \frac{0,75}{0,75 - (-0,25)} \cdot \Delta T = 0,75 \cdot \Delta T$$

Verginin tüketiciye yansıyan kısmı %75'dir. Verginin geriye kalan kısmı da üreticiye yansır. (Yani %25'i)

7. C II. bölgenin sonunda yani marjinal fiziki ürünün sıfır olduğu yerde emek esneklik katsayısı (MPP/APP) da sıfır değerini alır. Marjinal fiziki ürünün sıfır olduğu yerde ise toplam fiziki ürün maksimum değerini alır.

8. D Ekonomik kâr(π) = TR – TC
Faaliyet kârı = TR – TVC TVC = TC – TFC
Faaliyet kârı = TR – (TC – TFC)
Faaliyet kârı = TR – TC + TFC
Faaliyet kârı = π + TFC

Buna göre faaliyet kârının sabit maliyete eşit olabilmesi için iktisadi kârın sıfır olması gerekir.

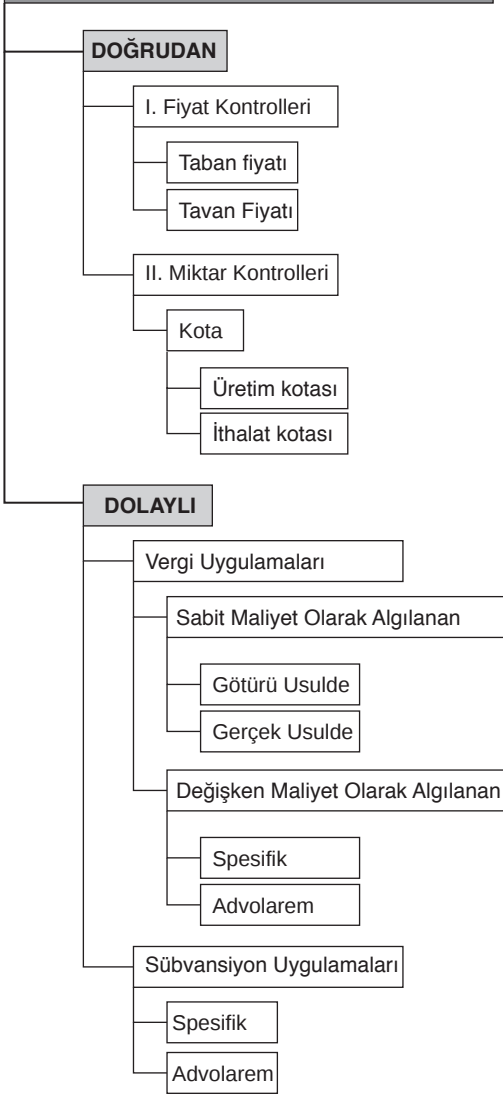
$$\pi = 0 \text{ iken Faaliyet kârı} = TFC$$

$$TR = TC \text{ ise } \pi = 0$$

$$P = AC \text{ ise } \pi = 0$$

9. A

Tam Rekabet Piyasasında Devlet Müdahalesi

10. A Tam rekabet piyasasında uzun dönem dengesi normal kâr düzeyinde gerçekleşir. Yani iktisadi kâr sıfırdır. Tüm firmalar tam kapasite, optimum ölçekte faaliyet gösterir.

11. C Tekel gücü; tekeli bir firmanın malın satış fiyatını marjinal maliyetinin üstünde belirleyebilme gücüne denir. Lerner endeksi ile ölçülür. Talebin fiyat esnekliğinin mutlak değerinin tersine eşittir. 0 ile 1 arasında yer alır.

$$L.E = (P - MC) / P$$

$$L.E = 1 / |ed|$$

12. A Tekelci rekabet koşullarının geçerli olduğu bir piyasada, piyasaya yeni firmaların girmesinin etkisi: Piyasada faaliyet gösteren bir firmanın talep eğrisi daima sola kayar.

Piyasa talep eğrisi daha yatık hâle gelir.

Tekelci rekabet koşullarının geçerli olduğu bir piyasada faaliyet gösteren bazı firmaların üretimden çekilmesinin etkisi:

Piyasada faaliyet gösteren bir firmanın talep eğrisi daima sağa kayar.

Piyasa talep eğrisi daha dik hâle gelir.

13. C Düopol piyasasındaki üretim ve fiyatlandırma kararlarını inceleyen Cournot, Bertrand ve Edgeworth modellerinin tümünde düopolcüler safça hareket eder. Bu nedenle firmaların geçmiş tecrübelerinden deneyim kazanma durumu yoktur. Bu durumun ortaya çıkmasında Cournot Modelinde her düopolcü kendi kârını maksimize ederken diğer düopolcünün o andaki üretim düzeyini, Bertrand ve Edgeworth modellerinde ise fiyat düzeyini değiştirmeyeceğini varsayması etkilidir.

14. B Walras, piyasalar arasındaki karşılıklı etkileşimi göz önünde bulundurarak genel denge analizini geliştirmiştir. Genel denge analizine Pareto ve Leontief'in de katkıları bulunmaktadır. Walras'ın genel denge analizini, Marshall'ın kısmi denge analizinden ayıran temel iki fark vardır;

Yayılma Etkisi: Bir piyasadaki fiyat veya miktar değişimlerinin başka piyasalar üzerindeki etkisidir.

Geri Besleme Etkisi: Bir piyasadaki fiyat veya miktar değişimlerinin başka piyasalar üzerindeki etkisinin, tekrar kendi üzerindeki etkisidir.

Walras Yasası (Genel Denge Yasası): Bir ekonomide her zaman bir piyasada ortaya çıkan talep fazlası başka piyasa ya da piyasalardaki arz fazlaları toplamına eşit olur, bu yüzden de talep fazlaları toplamı sıfır olur. N adet piyasadaki (N-1) tanesi dengede ise N. piyasa da dengededir.

MURAT YAYINLARI

15. D Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH); ülke sınırları içinde belli bir dönemde üretilmiş nihai mal ve hizmetlerinin piyasa fiyatları üzerinden değeridir. Üretimin yapıldığı yer bağlamında tanımlanan büyüklüktür. GSYİH ülke sınırları içinde yabancılar veya ülke vatandaşları tarafından gerçekleştirilen üretimi, GSMH yurtiçinde veya yurt dışında ülke vatandaşları tarafından gerçekleştirilen üretimi ifade eder. GSMH ile GSYİH arasındaki ilişki aşağıdaki gibidir:

$$\text{GSMH} = \text{GSYİH} + \text{Net Faktör Gelirleri (NFG)}$$

NFG: Yurt dışında yerleşik ülke vatandaşlarının gelirleri ile ülkede yerleşik yabancıların gelirleri arasındaki farktır.

$$\text{NFG} = 0 \Rightarrow \text{GSMH} = \text{GSYİH}$$

$$\text{NFG} > 0 \Rightarrow \text{GSMH} > \text{GSYİH}$$

$$\text{NFG} < 0 \Rightarrow \text{GSMH} < \text{GSYİH}$$

MURAT YAYINLARI

16. C **Maliyet Enflasyonu;** toplam arz azalışından kaynaklanan enflasyondur. Girdi fiyatlarındaki artışa bağlı olarak fiyat düzeyinin yükselmesi sonucu oluşan enflasyondur. Döviz kurunun maliyet enflasyonu üzerinde etkisi ithal girdi fiyatlarının artmasına neden olmasındır.

Döviz kurundaki artış Türk lirasının değer kaybetmesine dövizin ise değer kazanmasına neden olacaktır. Bu durum da maliyet enflasyonuna neden olur.

Kıtlık ve darboğazlar yapısal enflasyona, toplam talebin artması talep enflasyonuna neden olur.

17. B Yale - Fisher yaklaşımına göre;

$$\% \Delta M + \% \Delta V = \% \Delta P + \% \Delta Y$$

$$\%15 + \%8 = \% \Delta P + \%14$$

$$\% \Delta P = \%9$$

18. E Ricardocu Denklik (Ricardo Barro hipotezi); Kamu harcamaları vergilerle finanse edilirse harcanan miktar değil harcayan birim değişmektedir, borçlanmayla finanse edilirse rasyonel bireyler bugünkü harcamaların ve borçların kendilerinden ileride vergilerle tahsil edileceğini bilirler ve tüketimlerini artırmazlar, tasarruflarını artırır. Bu durumda bütçe açığının ekonomik faaliyet hacmi üzerindeki etkisi yoktur. Kamu harcamalarının finansmanındaki diğer alternatif olan para basımı ise enflasyonisttir.

Bu hipoteze göre bireyler ileri görüşlü ve rasyonel davranır.

MURAT YAYINLARI

19. B Denge milli gelir düzeyini bulmak için toplam planlanan harcamalar fonksiyonunu elde etmek gerekir.

Verilenlere göre;

$$c = 0,80 \quad t = 0,25 \quad C_0 = 100 \quad T_0 = 0$$

$$I = 100 \quad G = 80 \quad TR = 40$$

$$AE = AE_0 + (c \cdot (1 - t)) \cdot Y$$

$$AE = C_0 + I_0 + G_0 + cTR_0 - cT_0 + (c \cdot (1 - t)) \cdot Y$$

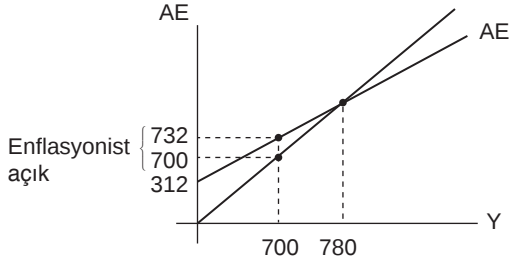
Verilenleri toplam planlanan harcamalar fonksiyonunda yerine koyarsak;

$$AE = 100 + 100 + 80 + (0,80 \cdot 10) - c \cdot 0 + (0,80 \cdot (1 - 0,25)) \cdot Y$$

$$AE = 312 + 0,60Y$$

toplam planlanan harcamalar fonksiyonu;

$$AE_0 = 312$$

$$AE = 312 + 0,60 \cdot Y$$

$$AE = Y$$

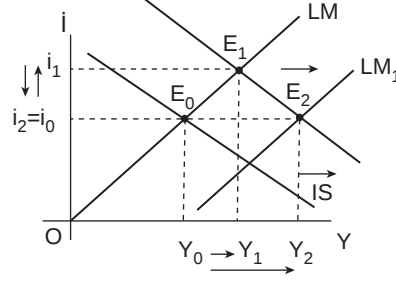
$$Y = 312 + 0,60Y$$

$$Y = \frac{312}{0,40} = 780$$

$$Y = 700 \text{ iken } AE = 312 + 0,60 \cdot 700 = 732$$

$$\text{Enflasyonist açık } (AE > Y) = AE - Y = 732 - 700 = 32$$

20. A Hükümet alımlarındaki artış sonucunda IS eğrisi çarpan kadar sağa kayar. Bütçe açığının finansmanı Merkez bankasından borçlanarak yapıldığında ise LM eğrisi IS eğrisinin kaydığı kadar sağa kayar. Bütçe açığının yarattığı faiz artışı ile meydana gelen dışlama etkisi ortadan kalkar ve denge milli gelir düzeyi artarken faiz oranı sabit kalır.

21. D Marshall - Lerner Koşulu

İç ve dış fiyatların sabit oldu varsayıldığında, reel döviz kurunun artmasına yol açan devalüasyonun, hangi koşulda net ihracatı artıracağını açıkla. Buna göre **devalüasyonun net ihracatı artırması için;**

İhracat malları talep esnekliği + İthal malları talep esnekliği > 1 olması gerekir.

MURAT YAYINLARI

22. E Ödemeler Dengesi Eğrisi; cari hesap fazlası ile sermaye hesabı açığı toplamının sıfır olduğu yani üzerindeki her noktada ödemeler dengesinin sağlandığı hasıla ve yurtiçi faiz oranları bileşimlerinin geometrik yeridir.

Ödemeler dengesi dengede olduğunda ülkede döviz arz ve talebi de eşit olacağı için yani döviz piyasası da dengede olacağı için bu eğriye döviz eğrisi (FE) de denir.

$$BP = CA + KA = 0$$

$$CA = -KA \text{ veya } KA = -CA$$

Bir ekonomide **cari açık varsa** bu açık **sermaye hesabı fazlasıyla karşılanır**. Yani yurtiçi faiz oranları yurtdışı faiz oranlarından yüksek olmalıdır ki ülkeye sermaye girişi olsun.

Bir ekonomide **cari fazla varsa; sermaye hesabı açık vermelidir** ki ödemeler dengesi sağlansın. Bunun için de yurtiçi faiz oranları yurtdışı faiz oranlarından düşük olmalıdır.

BP eğrisi üzerinde;

$$BP = CA + KA = 0 \rightarrow CA = -KA$$

Ödemeler bilançosu dengededir

Döviz piyasası dengededir.

Döviz talebi = Döviz arzıdır. Reel kur değişmez.

23. E 1973-74 petrol şoku petrol fiyatlarının artması ile maliyet tetikli olarak toplam arz eğrisinin sola kaymasına neden olan negatif bir arz şokudur. Toplam arz eğrisinin sola kayması sonucunda fiyatlar genel seviyesi artarken, üretim azalmıştır. Durgunluk içinde enflasyon yani stagflasyon oluşmuştur. Bu nedenle Keynesyen görüş üstünlüğünü yitirmiştir.

Monetarist yaklaşım ise 1960-70'li yıllarda ortaya çıkmıştır.

24. C Monetarist yaklaşıma göre;

Ekonomik istikrarsızlıkların temel sebebi yanlış uygulanan para politikalarıdır.

Enflasyon her zaman ve her yerde parasal bir olgudur.

Enflasyonun temel nedeni sürekli artan para arzıdır.

Para arzının enflasyona sebep olmaması için, duruma göre (aktivist) para politikaları uygulanmalı, kurala göre para politikası uygulanmalıdır. Merkez bankasının yürüttüğü para politikası bir takım prensiplere bağlanmalıdır.

Sabit oranlı bir para arzı büyümesi gerçekleşmemelidir.

Para arzı ekonominin reel büyüme oranı kadar artırılmalıdır.

25. D Mutlak Gelir Hipotezi (Keynes)

- Keynes'in tüketim ile ilgili yaptığı açıklamalar Mutlak Gelir Hipotezi olarak bilinir.
- Kısa dönem itibarıyla tüketim, harcanabilir gelirin artan bir fonksiyonudur.

$$C = f(Y_d) \quad Y_d \uparrow C \uparrow$$

- Tüketimdeki artış harcanabilir gelirdeki artıştan küçüktür. (Temel Psikolojik Yasa)

$$Y_d \uparrow > C \uparrow$$

Tüketim fonksiyonu doğrusal değildir, azalarak artar.

- Bireylerin tüketici davranışları birbirinden bağımsızdır.
- Mikro temelden yoksundur.
- Gelir istikrarsız olsa da tüketim istikrarlıdır.
- Marjinal tüketim eğilimi (MPC) 0 ile 1 arasında değişir. $0 < MPC < 1$
- Harcanabilir gelir arttıkça ortalama tüketim eğilimi (APC) azalır. $Y_d \uparrow APC \downarrow$
- Ortalama tüketim eğilimi, marjinal tüketim eğiliminden büyüktür. $APC > MPC$

Marjinal tüketim eğiliminin neden sabit olmadığını açıklayan sürekli gelir hipotezidir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

26. A 2007 SONRASI YENİ PARA ARZI TANIMLARI

M_1 = Dolaşımdaki nakit + Vadesiz mevduat (TL) + Vadesiz mevduat (YP) → **Dar tanımlı para arzı**;

M_2 = M_1 + Vadeli mevduat (TL) + Vadeli mevduat (YP) → **Geniş tanımlı para arzı**;

M_3 = M_2 + Repo + Para piyasası fonları + İhraç edilen menkul kıymetler

Para piyasası fonları = B tipi fonlardır.

İhraç edilen menkul kıymetler = Bankalarca yurtiçine ihraç edilen 2 yıldan az vadeli menkul kıymetlerdir.

MURAT YAYINLARI

27. D Dolaylı para politikası araçları; açık piyasa işlemleri, reeskont oranları ve zorunlu karşılık oranlarıdır. Açık piyasa işlemleri ve reeskont oranları bankaların rezervlerini etkileyerek para arzını etkiler. Zorunlu karşılık oranları ise para çarpanı etkileyerek para arzını etkiler.

29. A Teklif eğrileri ülkelerin arz ve talep koşullarına bağlı olarak değişir. Talep koşulları halkın zevk ve tercihlerindeki değişimlerdir. Arz faktörleri ise teknolojik gelişme, üretim faktörleri artışları, yönetim bilgisinde ilerleme gibi unsurlardır.

30. D Gümrük tarifesi uygulaması ile yükselen fiyatlar sonucu mala olan yurt içi talep azalır. Böylece yerli mala talep artışı yerli üretimi artırır. Bu durum gümrük tarifesinin “üretim ya da koruma etkisi”dir.

28. B Açık piyasa işlemlerinin üstünlükleri şunlardır;

- Merkez Bankası tarafından yürütülmesi
- Esnek bir araç olması ve kolaylıkla tersine çevrilebilmesi
- İnce ayar yapmaya elverişli olması
- Gecikme olmaksızın uygulamaya konması

MURAT YAYINLARI

31. E Resmi rezervlerde bir azalma yani merkez bankasının döviz satışları alacaklı yani aktif kayıdır. Çünkü bu durum piyasaya ulusal para girişi demektir. Resmi rezervlerde bir artma yani merkez bankasının döviz alımları borçlu yani pasif kayıdır.

32. E Farklı gelişme düzeylerinde bulunan ülkelerin, mal ve faktör hareketlerinin serbest olduğu bir iktisadi gruba katılmaları durumunda, serbest piyasa düzeni bunlar arasındaki gelişme dengesizliğini arttırır. Böylece zengin ülkeler daha zengin, yoksul ülkeler daha yoksul duruma gelirler. İsveçli iktisatçı Gunnar Myrdal tarafından ortaya atılan bu görüş, “Kutuplaşma Teorisi”dir.

33. C T. Malthus nüfus artışı ile ekonomik gelişme arasında ilişki kuran kuramı ortaya atmıştır. Buna göre hızlı nüfus artışı nedeniyle dünya açlıkla karşı karşıya kalacaktır. Malthus’a göre dünya nüfusu geometrik olarak artarken gıda maddeleri üretimi aritmetik dizi şeklinde artmaktadır.

34. C Bağımlılık Yaklaşımı’nı savunan iktisatçılara göre az gelişmişliği de gelişmişliği de yaratan kapitalist gelişme ve yayılmadır. Yani az gelişmişliği dış faktörler ile açıklarlar.

35. B Harrod-Domar Büyüme Modeli’ne göre büyüme oranını tasarruf oranı ve sermaye-hasıla katsayısı belirler.

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{s}{v} = \frac{0,32}{4} = \%8$$

36. E **Neoklasik Büyüme Modeli’nin varsayımları:**

- Sermayede azalan verim kanunu geçerlidir.
- Sermaye ve işgücü arasında ikame söz konusudur.
- Nüfus artışı ve teknolojik gelişme dışsal olarak alınmaktadır.
- İşgücü nüfusun sabit oranına eşittir.
- Ölçeğe göre sabit getiri vardır.
- Kapalı bir ekonomi ve tek bir malın üretildiği, dış ticaretin ve devlet harcamalarının olmadığı varsayılmaktadır.
- Birinci derece homojen bir fonksiyon olan Cobb-Douglas üretim fonksiyonu kullanılmaktadır.

37. E Soruda verilen tarihler içinde 2006 yılında bir istikrarsızlık yaşanmamıştır. 1958 istikrar paketi, 24 Ocak 1980 kararları, 5 Nisan 1994 kararları ve Kasım 2000 krizi soruda verilen dönemlerde yaşanan gelişmelerdir.

38. D Türkiye’de kalkınma anlayışı 1980 öncesi dönem ithal ikameci iken 1980 sonrası dönem dışa dönük yani ihracata dayalıdır.

39. A II. Dünya Savaşı başlayınca, 26 Ocak 1940’ta hükümete olağanüstü koşullar karşısında ulusal ekonomi ve savunmayı ilgilendiren konularda geniş yetkiler veren “**Milli Koruma Kanunu**” TBMM’de kabul edilmiştir.

40. C **Türkiye’de 1923-29 dönemindeki dış ticaret açığının nedenleri:**

- Lozan Anlaşması’na bağlı Ticaret Sözleşmesi’ne göre 1929’a kadar gümrük tarifeleri değiştirilememiş ve serbest ticaret politikası kullanılmıştır.
- Gümrük tarifelerinin yükseleceği beklentisi sonucu aşırı ithalat yapılmıştır.
- Dünya tarım ürünleri fiyatlarının düşmesi sonucu ihracat gelirlerinde azalma olmuştur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. A Refah Ekonomisinde İkinci Temel Teorem'e göre bireylerin başlangıç varlıklarını yeniden dağıtarak bir rekabetçi dengeden başka bir rekabetçi dengeye piyasa koşulları içinde varılabilir. Yeniden dağılım vergi ve transfer araçları ile yapılır. Tercihleri değiştirmeyen yansız vergiler ve sübvansiyonlar bu tür araçlar arasındadır. Burada başlangıçtaki etkinlik koşullarının bozulmaması için uygulanan vergilerin "saptırıcı olmayan vergiler" olması yani bireylerin başlangıçtaki tercihlerini değiştirmemesi gerekir, aksi halde Pareto optimal kaynak dağılımı bozulacaktır.

2. C Pazarlanabilir kirlenme hakları yani permiller negatif dışsallıkları azaltmada kullanılan çözümlerden biridir. Devlet işletmelere belirli miktarda kirlilik yama hakkı veren permiller dağıtır ve bu permiller piyasada alınıp satılarak kirlilik yaratan emisyonlar kontrol altında tutulur. Bu sistemin vergi ya da cezalardan üstün yanı, üretim sonucunda oluşacak kirlilik konusunda belirsizlik olmaması ve devletin ne kadar kirlilik yaratılacağına baştan kendisinin karar vermesidir.

3. B Maliyet-fayda analizinde karşılaşılan en büyük sorunlardan biri maliyetler hesaplanırken hangi fiyatların kullanılacağıdır. Piyasa fiyatlarının saptırılmış fiyatlar olduğu durumda maliyet-fayda analizinde, kaynağı özel sektörde kullanmanın fırsat maliyetini gösteren bir fiyat kullanılır. Bu fiyatlar **gölge fiyat** olarak adlandırılır.

4. E Mali yanılısama hipotezi, vergi ödeyicilerinin kamu kesiminin büyüklüğünü ödediği vergiye göre değerlendirdikleri ve bazı vergileri daha düşük veya yüksek algıladıkları için kamu kesimini de olduğundan daha küçük veya büyük değerlendirdikleri fikrine dayanmaktadır. Mali yanılısamanın kaynakları şunlardır:

- Vergi sisteminin karmaşıklığı
- Vergilerin artan oranlılığı
- Vergilerdeki otomatik artışlar
- Vergileme yerine borçlanma veya para basmanın tercih edilmesi

5. D Bürokrasi kesiminin ilk iktisadi analizi Niskanen tarafından yapılmıştır. Niskanen Modeli'ne göre bürokrasi, kamu kesiminin büyüklüğünü sosyal optimumun çok üzerine çıkarma eğilimindedir. Bunun nedeni bürokratların kamusal üretimde tekel olmaları ve üretimleri hakkında asimetrik bilgiye sahip olmalarıdır. Kamu hizmetlerini talep eden seçmenler ve seçmenlerin temsilcisi olarak bu kamu hizmetini sipariş eden politikacılar, söz konusu kamu hizmetinin maliyetlerini tam olarak bilmemektedirler.

6. B Safi usulde kamu gelirlerinin tahsili için yapılan masraflar elde edilen gelirden düşülür ve kalan tutar bütçede yer alır. Yapılan giderlerin ve sağlanan gelirlerin toplamı ayrı ayrı ve açık olarak görülemez, gelir ve gider kalemleri birbirinin arkasına gizlenmiş olur. Ancak gelir ve gider kalemlerinin birbirlerine mahsubu yapılmaksızın gösterilmesi bütçe rakamlarının kabarmasına yani yükselmesine neden olur. Yani kamu harcamaları görünüşte artar.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

7. D Kamu harcamalarının fonksiyonel ayırımında, kamu harcamalarını yapan birim dikkate alınmaktadır. Kamu harcamalarının amaçları dikkate alınarak, yapılmak istenen hizmet ön plana çıkarılmaktadır. Başka bir deyişle, kamu hizmetlerini yapan kuruluş dikkate alınmaksızın, kaynakların hangi amaçlara yönelik olarak kullanıldığı ortaya konulmaktadır. Kamu harcamalarının, eğitim, sağlık, bayındırlık, adalet, emniyet, savunma gibi ayırım şekli fonksiyonel ayırımı ortaya koymaktadır. İdari sınıflandırmada harcamayı yapan kuruluşların nerelerde, hangi miktarda, neler için harcama yaptığı görülürken; fonksiyonel sınıflandırmada devletin hangi amaçlar için, hangi devlet fonksiyonları için para harcadığı görülmektedir.

MURAT YAYINLARI

8. E Cari harcamalar, tüketim mallarına kamu sistemi tarafından yapılan harcamalar olarak adlandırılır. Devlet tarafından yerine getirilmesi zorunlu hizmetler açısından yapılan harcamalar da cari harcamaların sınıflandırılmasına dâhil edilen personel giderleri, aydınlatma giderleri, kırtasiye, kira, bakım ve onarım giderleri gibi harcamalardır. Yapılan başka bir tanımlamaya göre cari harcamalar; bir yıl içerisinde birden fazla kullanılan ve getirisi devamlılık arz etmeyen ve her yıl tekrarlanan mal ve hizmetler için yapılan harcamalardır.

MURAT YAYINLARI

9. C Belirli iki dönem arasında tüketim malları talebinde meydana gelen bir artışın, uyarılmış yatırım harcamalarını belirli bir katsayı düzeyinde arttırmasına hızlandıran etkisi, bu katsayıya da hızlandıran katsayısı denir.

10. B Emanet usulü, bir kamu hizmetinin kamu kesiminde yer alan tüzel kişilere gördürülmesidir. Emanet usulünde, kamu hizmeti devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından doğrudan doğruya veya kendi örgüt ve hizmete tahsis ettikleri aynı ve şahsi vasıtalarıyla yerine getirilir. Emanet usulünde önemli olan; hizmetin doğrudan devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinince görülmüştür.

11. C Artan oranlı tarifiede marjinal vergi oranı ortalama vergi oranından daha yüksek, azalan oranlı tarifiede daha düşüktür. Düz oranlı tarifiede ise ortalama vergi oranı ile marjinal vergi oranı eşittir.

12. D 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre ikmalen vergi tarhı, her ne şekilde olursa olsun bir vergi tarh edildikten sonra bu vergiye müteallik olarak meydana çıkan ve defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak miktarı tespit olunan bir matrah veya matrah farkı üzerinden alınacak verginin tarh edilmesidir. Özel kanunlarında ikmalen tarhiyata ilişkin olarak yer alan hükümler saklıdır.

13. E Çeşitli mevzuatla kurulmuş fonların her türlü geliri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Hazine ve Maliye Bakanlığı adına açılan müşterek fon hesabına yatırılır. Bu hesaba yatırılan gelirlerden ilgili mevzuatında öngörülen fonlar arası pay ve kesintiler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapılır. Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonunun gelirleri, yapılan kesintilerden sonra kalan tutarlar üzerinden genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kapsam dışında bırakılan fonların gelirleri ve harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmez. Ancak, bunların müşterek fon hesabında toplanan gelirlerinden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek oran ve tutarlarda kesinti yapılarak genel bütçeye gelir kaydedilebilir.

MURAT YAYINLARI

14. C

- Talep esnekliği ne kadar düşük ve arz esnekliği ne kadar yüksekse, vergi o derece kolay yansır. Bunun yanında tam rekabet piyasalarında yansıma zorlaşırken, eksik rekabette vergi yansıması kolaylaşır.
- Subjektif nitelikli ve dolaysız vergiler olan gelir ve servet vergilerinin yansıma olanakları azalırken, piyasa mekanizmasına sıkı sıkıya bağlı, objektif ve dolaylı nitelikli gider vergilerinin yansıma şansı artar.
- Düşük oranlı bir vergi, yüksek oranlı bir vergiye göre daha kolay yansıtılabilir.
- Konjonktürün genişleme döneminde ortaya çıkan talep fazlası neticesinde, ileriye yansıma şansı varken, geriye yansıma şansı hemen hemen yok gibidir. Konjonktürün daralma dönemlerinde arz fazlası neticesinde, ileriye yansıma şansı zorlaşırken, geriye yansıma daha imkân dahilindedir.
- Satış hacminin aynı kalması şartıyla, verginin ileriye yansıması, toplam talebin vergi tutarı kadar arttırılmasına bağlıdır. Aksi halde verginin fiyatları arttırması, önce stokların sonra da üretimin daralmasına neden olur. Bunun yanında vergi kredi yardımıyla finanse ediliyorsa, satış hacminde bir azalma olmaz ve vergi yansıması kolaylaşır.
- Vergileme, girişimcilerin yatırım olanaklarını kısıtlar ve toplam talebi düşürür. Ancak vergi gelirleri hemen kullanılırsa, toplam talep aynı kalır ve yansıma kolaylaşır.

MURAT YAYINLARI

15. A Herkesin vergi ödeme gücüne göre vergi ödemesi gerektiğini belirten genellik ilkesi günümüzde ödeme gücü zayıf olanların vergilendirilmemesi şeklinde ortaya konulmaktadır. Ancak sosyal, ekonomik, idari ve mali nedenlerle bazı kişiler ya da vergi konuları vergi dışında bırakılabilir, indirimler tanınabilir. Bu uygulamalar genellik ilkesinin tam uygulama alanı bulmaması sonucunu yaratır.

16. B Gerçek vergi yükü, net vergi yükü kavramının bireyler üzerine yansıyan ve bireylerin yansıttıkları vergilerin de dikkate alınması sonucu genişletilmesi ile ortaya çıkan bir kavramdır.

Gerçek Vergi Yükü = (Ödenen Vergiler + Yansıyan Vergiler – Hizmetlerden Sağlanan Fayda + Yansıtılan Vergiler) / Gelir

17. A Ters Tanzi etkisi, enflasyonla reel kamu harcamaları arasındaki ters ilişkidir. Ters Tanzi etkisini ortaya çıkaran harcama gecikmesi, harcama taahhüdünün ya da sözleşmenin yapıldığı an ile harcamanın gerçekleştiği an arasında geçen zaman aralığıdır. Enflasyonist ortamlarda harcama gecikmesinin uzun olması kamu harcamalarının reel değerini azaltan bir etkiyi beraberinde getirmektedir. Böylece artan enflasyon, mal ve hizmetler için yapılan ödemelerin reel değerinin mal ve hizmetlerin reel değerinden daha düşük kalmasına neden olarak kamu kesiminin mali durumunda göreceli bir iyileşme yaratmaktadır.

MURAT YAYINLARI

18. B 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a göre mali yıl içinde yılı bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımı yapılabilir. Borçlanma limiti değiştirilemez. Ancak borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en fazla yüzde beş oranında arttırılabilir. Bu miktarın da yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde beş oranında bir tutar, ancak Cumhurbaşkanı kararı ile arttırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar arttırılabilir. Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip devlet iç borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Mali yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir. Mali yıl içinde sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti, yılı bütçe kanunuyla belirlenir.

MURAT YAYINLARI

19. C Kısa vadeli borçların, uzun vadeli veya süresiz borç haline getirilmesi olan konsolidasyon (tahkim), hazinenin nakit sıkışıklığı durumunda veya tasarruf sahiplerinin eline satın alma gücü geçmesi ekonomik dengeyi sarsıcı bir etki yaratacaksa, uzun vadeli borçların vadesi gelmiş taksitleri için de uygulanabilir. Dolayısıyla konsolidasyon ile vadesi dolmuş veya vadesi kısalmış olan tahviller, alacaklılara çeşitli çıkarlar tanınarak daha uzun vadeli borçlarla değiştirilir.

20. D Borçlanmada maddi bir karşılık söz konusudur. Ancak karşılığın kaybolmasına neden olan unsurlar vardır. Bunlar:

- Yüksek enflasyon ortamında reel değeri sıfırlanmış yerli para ile borçların ödenmesi durumunda
- Nominal faizlerin enflasyon oranından daha düşük olması hâlinde
- Borç anaparasının bir miktar değer kaybetmesi sonucunda ortaya çıkan karşılığın kısmi azalması durumunda
- Devlet borçlanma senetlerinin daha düşük faizli ve daha uzun vadeli senetlerle değiştirilerek tasarruf sahiplerinin kısmen kayba uğratılması halinde
- Olağanüstü dönemlerde piyasa faizlerinden daha düşük faiz oranlarında borç senedi ihraç edilmesi halinde

21. B Borç yönetimi, borcun sağlanması sırasında ve sağlanmasından sonraki anapara ve faizlerinin ödenerek borcun kapatılmasına kadar yürütülen işlemler bütünüdür. Ülkemizde devletin mali yönünü temsil eden ve borç yönetiminden sorumlu idare Hazine ve Maliye Bakanlığıdır. Borç yönetiminin amacı; borçların miktarında, bileşiminde ve geri ödeme şartlarında düzenleme ya da çeşitli ayarlamalar yapmak suretiyle temel iktisadi ve sosyal hedeflere ulaşmaktır. Bu bakımdan borç yönetimi hem maliye politikası hem de para politikasıyla yakından ilişkilidir.

MURAT YAYINLARI

22. A Primli ihraç türünde, nominal değerle satışa çıkarılan tahvile vade sonunda faiz dışında ek ödeme yapılır. Burada tahvil, nominal değeri üzerinden satışa çıkarılır. Ancak devlet, vade sonunda borcu itfa ederken bu nominal değere ek olarak bir de prim ödeme taahhüdünde bulunur.

23. C Hazinesinin; yatırımcıların istedikleri zaman satın alabilecekleri uzun vadeli değişken faizli tahvilleri, Merkez Bankasına depoladığı borç senedi ihraç yöntemi satışa arz yöntemidir.

24. C 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre zor durumda bulunmaları sebebiyle vergi muamelelerine müteallik ödevleri süresi içinde yerine getiremeyecek olanlara, kanuni sürenin bir katını, kanuni sürenin bir aydan az olması halinde bir ayı geçmemek üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığınca münasip bir mühlet verilebilir.

Bu mühletin verilebilmesi için:

1. Mühlet isteyen, sürenin bitmesinden evvel yazı ile istemde bulunmalıdır.
2. İstemde gösterilen mazeret, mühlet verecek makam tarafından kabule layık görülmelidir.
3. Mühletin verilmesi halinde verginin alınması tehlikeye girmemelidir.

MURAT YAYINLARI

25. D 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre 2. derece genel usulsüzlük suçları:

- İşe başlama dışındaki bildirimlerin bildirilmemesi
- Defterlerin tasdiki zamanından sonra ama 1 ay içinde yaptırılması
- Vergi karnesinin süresi 15 gün geçtiği halde bile alınmamış olması
- Muhafaza ve ibraz edilmesi gereken belgelerin bulunmaması

26. E Gerçek usulde ticari kazanç ve zirai kazanç tahakkuk esasına göre elde edilmiş sayılır.

27. C 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre hesap döneminin kapandığı ayı izleyen 4. ayın sonuna kadar beyanname verilmelidir. Beyan tarihi içinde de ödeme yapılması gerekir. Bu durumda hesap dönemi Aralık ayında kapanıyorsa beyan ve ödeme Nisan ayı sonuna kadar yapılmalıdır.

28. B 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre normal şehirlerde emlak vergisi oranı arsa, arazi, mesken ve binada sırasıyla %3, %1, %1 ve %2'dir. Büyük şehirlerde ise %6, %2, %2 ve %4'tür.

29. C 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre gider ve gelir teklifleri, ekonomik ve mali analiz yapılmasına imkân verecek, hesap verilebilirliği ve saydamlığı sağlayacak şekilde, Cumhurbaşkanlığı tarafından uluslararası standartlara uyumlu olarak belirlenen sınıflandırma sistemine göre hazırlanır. Kamu idareleri, stratejik planları ile Bütçe Hazırlama Rehberinde yer alan esaslar çerçevesinde, bütçe gelir ve gider tekliflerini gerekçeli olarak hazırlar ve yetkilileri tarafından imzalanmış olarak en geç Eylül ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığına gönderir.

30. B 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları kanunla yapılır. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde onunu geçmemek kaydıyla, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmalarına ilişkin yetki ve işlemler ile usul ve esaslar merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenir.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde yirmisine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Ancak, ihtiyaç halinde yüzde yirmiyi aşan ödenek aktarma işlemlerini kurum bütçesinin başlangıç ödenekleri toplamının yüzde yirmisini geçmemek üzere yapmaya Cumhurbaşkanlığı, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde değişikliğin gerektirdiği tertipler arası ödenek aktarması işlemlerinin tamamını yapmaya ise ilgili idareler yetkilidir.

Kamu idarelerinin bütçeleri içinde; personel giderleri tertiplerinden, aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılamaz. Ancak, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde, aktarma yapılan tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılabilir.

31. B 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatının yüzde on-beşine kadar tutarda bir bedel tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu kapsamda bedel tahsil edilecek kurum ve kuruluşlar ile hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanı Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

32. B Genellik ilkesi, devletin bütün gelir ve giderlerinin tam olarak bütçede yer almasıdır. Gelir ve giderlerin birbirinin arkasına gizlenmeyecek şekilde, ayrı ayrı tutarlar halinde gösterilmesi ve kamu gelirlerinin önceden belirli bir hizmete karşılık olarak gösterilmeksizin bütün kamu gelirlerinin bütün kamu giderlerinin karşılığı olarak kabul edilmesidir.

33. E Alvin Hansen tarafından geliştirilmiş olan Devri Bütçe Teorisi, ekonominin konjonktürel durumuna göre devlet bütçesinin yıllık anlamda değil, konjonktürel anlamda, konjonktür dönemi içinde denk olmasını savunmaktadır. Devri Bütçe Teorisi bütçenin yıllık denkliğini değil, ekonomideki genişleme-daralma-genişleme şeklindeki konjonktürel hareketlere uyum sağlayacak şekilde devresel denkliği, yani iki refah dönemi arasındaki bütçe uygulamalarının nihai denkliğini savunur. Bütçe canlanma konjonktüründe fazla verecek, bütçe fazlaları bütçe denkleştirme (ihtiyat) fonunda biriktirilecek, biriktirilen bu kaynaklar daralma konjonktüründe verilecek bütçe açıklarını finanse edecektir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

34. A Torba Bütçe Sistemi: Harcamacı kuruluşlara ödenek verilmesinde, kuruluşlara verilen ödeneklerin kullanımında, harcama yerleri bakımından sınırlama getirmeyen; ödeneklerin kullanımında kuruluşları serbest bırakan bütçeleme sistemidir. Teorik bir bütçe sistemidir. Uygulamada bulunmamaktadır. En basit ve en çok inisiyatif sağlayan bütçedir.

Olumsuz Yönleri:

- Harcamaların yapıldığı yerler hakkında bilgi almak zordur.
- Kamu harcamalarında savurganlığa yol açabilecek özellik taşımaktadır.
- Yapılan harcamaların etkileri konusunda bilgi alınamamaktadır.
- Bürokrasiye geniş takdir yetkisi tanımaktadır.

MURAT YAYINLARI

35. A Keynesyen ekonomistler likidite tuzağı varsayımından yola çıkarak, para politikasının etkin olmadığını, çünkü spekülasyon güdüsüyle para talebinin faiz esnekliğinin sonsuz olduğunu ileri sürerler. Keynesyen görüşte geçerli olan spekülasyon güdüsüyle para talebinin faiz esnekliğinin sonsuz olduğu (likidite tuzağı) varsayımı altında, para arzındaki artış sonucu her zaman toplam talep arttırılmaz ve tam istihdam denge düzeyine ulaşamaz. Buna sebep olan ana değişken, faiz oranıdır. Burada LM eğrisi yataydır ve para arzının değiştirilmesi LM eğrisinin eğimini etkilemez. Faiz oranı en düşük düzeye indikten sonra, para arzı artışı, faiz oranını daha da düşürmez. Faiz oranındaki bu düşüş sonucu, elde nakit tutmanın fırsat maliyeti düşük olduğundan, para, spekülasyon güdüsüyle talep edilmeye başlar. Ayrıca geleceğe yönelik beklentilerin olumsuzluğu nedeniyle yatırımcılar da düşük faiz oranlarına rağmen yatırım yapmaktan kaçınır.

MURAT YAYINLARI

36. D Durgunlukla mücadelede yatırım harcamalarında ki artış ekonomide üretim kapasitesini arttırır yani ek kapasite yaratır.

37. C Enflasyonla kısa dönemli mücadelede toplam talebi kısıcı politikalar kullanılır. Bu amaçla bütçe fazlası politikası tercih edilmelidir. Bu nedenle daraltıcı maliye politikası çerçevesinde kamu harcamaları azaltılmalı ve vergiler arttırılmalıdır. Ayrıca sıkı para politikası çerçevesinde para arzı da kısılmalıdır.

38. D İradi maliye politikası gecikmeler sorunu nedeniyle istikrar bozucu olabilir. Etki ya da tepki gecikmesi, maliye politikası işleminin uygulamaya konulması ile ekonomi üzerinde etki göstermesi arasında geçen süredir. Devalüasyon kararı alındığında ödemeler bilançosundaki açıklar daha da artarken sonrasında kapanır. Bu da ekonomi üzerinde gecikmeli etki yaratır.

39. C Ortodoks istikrar programında istikrarsızlıklarla mücadelede para ve maliye politikaları kullanılmalıdır. Heterodoks istikrar programlarına göre ise para ve maliye politikalarının yanında gelirler politikası da kullanılmalıdır.

40. B Mali kaldıraç = $(\Delta G - \Delta T) \times k$
Mali kaldıraç = $(50 - 70) \times 1,5$
Mali kaldıraç = $-20 \times 1,5$
Mali kaldıraç = -30 milyar TL

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratayinlari.com